

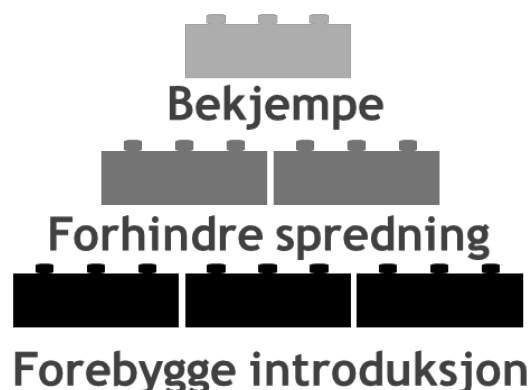
Overordnet plan for biosikkerhet for Helgeland Laks AS

Formålet med biosikkerhetsplanen er å bidra til en stabil og god produksjon som muliggjør en god ivaretagelse av fiskens helse og velferd. Den skal sikre bedriften mot utvalgte smittestoff og uønskede hendelser som kan påvirke produksjonen negativt.

Biosikkerhetsplanen skal bidra til å trygge forutsigbarheten gjennom hele produksjonskjeden av laks på våre anlegg. Biosikkerhetsplanen skal også dokumentere at utfordringene knyttet til alvorlige prosess tekniske hendelser, alvorlige produksjonslidelser og opptak og spredning av smittestoff gjennom driften til [Helgeland Laks AS](#), er godt utredet. Planen skal vise at gode løsninger er etablert for å unngå akutte hendelser og etablering og spredning av smitte internt i bedriften og til omkringliggende akvakulturvirksomheter. Denne biosikkerhetsplanen ivaretar de krav som gjeldende lovverk stiller og ivaretar samtidig hensynet til omkringliggende akvakulturvirksomheter.

Arbeid knyttet til fagområdene smittesikring og biosikkerhet har som målsetting å etablere et kunnskapsbasert sett av tiltak og rutiner knyttet opp mot et gitt produksjonsregime, for slik å styrke anleggets drift ved å redusere risikoen for dårlig fiskevelferd, uønskede avvik og eventuelle stopp i produksjonen. Med dette tilstreber man å inkorporere etablert og ny kunnskap i skjæringspunktet mellom biologi, smitte, relevant teknologi og produksjon av laks i åpne sjøanlegg, for slik å nærme seg beste praksis og styrke forutsigbarheten knyttet opp mot biosikkerhet hos det gjeldende akvakulturanlegg. Rutiner i hverdagen må etableres på bakgrunn av erfarings- og forskningsbasert kunnskap for å sikre god biosikkerhet.

Biosikkerhet er et prioritert nøkkelområde og skal være hensyntatt gjennom etableringen av anlegget, dets geografiske plassering, prioriteringer knyttet til de viktigste innsatsfaktorene og alle ledd i produksjonen. Den er med andre ord sterkt knyttet til driftsplan og skal være førende for viktige veivalg.

Relevante forskrifter som omfatter biosikkerhet i akvakultur i sjø

Akvakulturdriftforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-06-17-822>

Forskrift om transport av akvakulturdyr:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-06-17-820>

Akvabiosikkerhetsforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-04-05-624>

Dyrehelseforskriften:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-04-06-631/KAPITTEL_1#§2

Dyrehelseovervåkningsforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-04-06-632>

Dyresykdomsbekjempelsesforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-04-06-634>

Akvakulturhelsesertifikatforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-04-06-626>

NYTEK-forskriften

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-08-22-1484>

EU sin Dyrehelseforordning (oversatt):

<https://lovdata.no/static/NLX3/32016r0429.pdf>

Mål

- Det skal ikke spres smitte inn i eller ut av anlegg

Hvordan minimere risiko

- Ikke blande settefisk fra forskjellige leverandører
- Rutinemessig brakklegging av anlegg mellom utslakting av fiskegrupper
- Alt inn – alt ut
- Forbud mellom utveksling av utstyr mellom anlegg
- Ingen utveksling av brønnbåter som har vært i kontakt med fisk
- Sikringsmetodikk for rømmingssikkerhet
- God fiskevelferd (god adferd og vekst, lav forekomst av skader og dødelighet)

Hvordan redusere risiko

- Helsekontroll og screening før mottak av settefisk
- Ikke ta inn fisk som er påvist å være bærer av agens
- Screening for aktuelle agens og destruksjon av smittede fiskegrupper
- Krav til godt dokumentert biosikkerhetsnivå på anlegg det importeres fra
- Kvalitetskontroll av rutiner hos brønnbåt som leverer og henter fisk på anlegg
- Kontrollrutiner på leverandører av utstyr
- Kompetansekrav og teknisk opplæring av systemer for personell
- Gode etablerte driftsrutiner
- Gode beredskapsplaner og internkontrollsystemer
- Gode rutiner på renhold og avfallshåndtering
- Bevisstgjøring; Høy biosikkerhet oppnås primært gjennom utdanning av personell
- Etablere biosikkerhetsplan og inkorporere, prioritere og håndheve biosikkerhet

Biosikkerhetsplan og risikovurdering for Skipbåtsvær

Ansvarlige hos oss:

Biosikkerhetsansvarlig: Aksel Stølen

Alle ansatte på lokaliteten rapporterer til den ansvarlige i spørsmål som gjelder biosikkerhet.

Beskrivelse av smittebegrensende rutiner og utstyrløsninger

Anlegget

Det vil bli utarbeidet prosedyrer og instruksjoner i henhold til Mattilsynet sine krav, dette gjelder renhold og hygieneinstruksjoner.

Helsestatus i området

Helsestatus overvåkes kontinuerlig på Barentswatch.no. Beredskapsplan og Internkontrollsystem inneholder rutiner for tiltak som gjøres om helsestatus i området endrer seg negativt. Vi har også tett samarbeid med fiskehelsepersonell for å eventuelt iverksette tiltak ved behov.

Avstand til andre anlegg

Anlegget oppfyller avstandskrav til andre akvakulturanlegg

Avstand til vassdrag

Anlegget ligger ikke i nærheten av vassdrag med anadrom fisk

Avstand til farled for brønnbåter for fisketransport

Anlegget oppfyller krav til avstand for farled for brønnbåter og fisketransport etter forskrift.

Avstand til slakterier for samme art

Anlegget oppfyller krav til avstand til slakteri for samme art.

Beskrivelse av rutiner for flytting av fisk

Flytting av fisk gjøres i samråd med veterinær og det skal benyttes metode som gir minst risiko for rømming og høyest fiskevelferd. Ved flytting ved bruk av brønnbåt og/eller eksternt serviceteam skal det innhentes attest fra brønnbåt og/eller serviceteam på at båten

er vasket og desinfisert. Det skal også innhentes logg over tidligere oppdrag. Før flytting av fisk skal fisken faste i henhold til veterinærs pålegg.

Rutiner og utstyr for vask og desinfeksjon av utstyr

Alt utstyr tilhører kun ett anlegg og flyttes ikke til andre anlegg. Utstyret til daglig røkting og bruk rengjøres hver dag og det er høy fokus på renhold og desinfisering av alt utstyr for å unngå smitte.

Rutiner for besøkende

Besøkende registreres med navn og nummer slik at man enkelt kan spore eventuell mistanke om smitte denne veien. Det er forbud for å besøke vårt anlegg innenfor en gitt tidsramme for besøk på andre anlegg avhengig av hvilken type anlegg med hvilke arter personen har besøkt. Dette avklares før besøk.

Rutiner for trafikk til og fra anlegget

All trafikk til og fra anlegget er underlagt koordinering og overvåking av driftsleder. Det skal journalføres og protokoller for smittebegrensning skal etterfølges.

Rutiner for overvåking av fiskehelse

Fiskehelse overvåkes kontinuerlig på anlegget vårt, vi har daglig røkting og protokollføring. Om man oppdager mistenkelig adferd/helse/dødelighet så har vi rutiner for å snarest ta kontakt med fiskehelsepersonell for vurdering og eventuell iverksetting av beredskapsplaner i samråd med disse.

Rutiner for håndtering av død fisk

Død fisk hentes opp fra merd, telles, undersøkes av personell og kvernes hvis det ikke er mistanke om smittsom sykdom.

Rutiner for beste kunnskap om helsestatus på fisk som settes ut i anlegget

Fisk som settes ut i anlegget skal ha sertifikat og undergå helsekontroll. Dette journalføres og skal være lett tilgjengelig for ansatte og fiskehelsepersonell ved behov.

Rutine for verifisering av transportørens dokumentasjon for vask og desinfeksjon før lasting eller lossing av akvakulturdyr

Før lasting skal transportør legge frem dokumentasjon på at transportmiddel (brønnbåt/fisketank på bil) er vasket og desinfisert etter godkjent metode. Det skal også gjennomføres visuell kontroll av transportmiddel før lasting starter.

Rutiner for karantene og isolasjon og andre biosikkerhetstiltak (artikkel 181 med hensyn til artikkel 10 nr. 1. b, evt. nr. 6)

Ved karantene, isolasjon og andre biosikkerhetstiltak grunnet smitterisiko skal alle merder under tiltaket merkes klart med rødt flagg festet synlig i stang til hoppenett. Alt besøk til lokaliteten stoppes. Unntak er veterinær, mattilsyn og eventuelle andre myndigheter med avtalt besøk som følge av sikkerhetstiltaket. Det skal meldes til servicebåter og brønnbåter om tiltaket.

Ved biosikkerhetstiltak på merdnivå skal arbeidsbåt og driftsteknikere røkte den/de merder med biosikkerhetstiltak til slutt.

Rutiner for dokumentering og registerføring (artikkel 186-188, evt. 189 og 190)

Det vil bli utført daglig registreringer av miljøparametre, (oxygen , temperatur, salinitet) biologiske data (foring og dødelighet) og tekniske innretninger som daglig gjennomgang av utstyr og timeregistrering samt visuell daglig sjekk av nøter.

Rutiner for revidering av biosikkerhetsplan

Biosikkerhetsplan revideres i samarbeid med fiskehelsepersonell og forvaltning ved behov og minimum en gang årlig internt. Det er driftsleders ansvar å påse at dette blir gjort og å dokumentere og sende inn endringer til ansvarlig etat samt å oppdatere ansatte.

[Oversikt over mulige områder for inntak av smitte](#)

Vannbåren smitte

Vektorbåren smitte (mennesker, andre levende organismer og utstyr)

Luftbåren smitte

Smitte fra annen akvakulturvirksomhet

[Kartlegging, risikovurdering og risikominimering knyttet til de viktigste smittsomme utfordringene](#)

Risikoanalyse – inntak av smittestoffer via sjøvann.

- **ILA**
- **Yersiniose**
- **HSS**
- **IPN**
- **HSMB**
- **CMS**

- **Moritella viscosa**
- **PD**

Beredskaps- og tiltaksplaner knyttet til alvorlige hendelser, de viktigste prosesstekniske utfordringene og produksjonslidelsene som kan føre til høy dødelighet.

- **Teknisk svikt**
- **Menneskelig svikt**
- **Rømming**
- **Alger**
- **Nematoder**

Avbruddskriterier Fiskevelferd-Drift

Det er driftsleders ansvar å ta avgjørelse om avbruddskriterier ved uønskede hendelser som mistanke om smitte, alvorlige hendelser, prosesstekniske utfordringer og akutt økt dødelighet i samråd med dyrehelsepersonell. Det foreligger protokoll for hvordan dette iverksettes. Ved funn av brudd på fiskevelferd skal driftsleder kontaktes, og denne skal gjøre en vurdering av situasjonen og videre kontakte dyrehelsepersonell for å sammen iverksette tiltak.

Plan for overvåkning av smittesituasjonen i anlegget

Smittesituasjon overvåkes kontinuerlig av personell som rapporterer til driftsleder som er ansvarlig for å iverksette tiltak i samråd med fiskehelsepersonell hvis smittesituasjon tilsier dette.

Plan for opplæring av ansatte

Ansatte skal ha opplæring i biosikkerhet før tiltredelse av jobb på anlegget, og det er driftsleder som har ansvar for at dette til enhver tid er fulgt opp. Minst årlig skal alle ansatte ha opplæring i revidert biosikkerhetsplan.

Relevant prosedyreverk

Biosikkerhetsplan, Internkontrollsystem, beredskapsplan foreligger for anlegget. Alle ansatte skal ha kunnskap om hvor de finner prosedyreverk og skal ha fått opplæring i hvordan man bruker og iverksetter protokoller.

Krav til lokaler og utstyr

- Det skal være mulig å opprettholde gode forhold for hold av akvakulturdyrene i anlegget
- Gode hygieniske forhold og mulig å gjennomføre helseovervåking
- Materialer som så langt der er mulig kan rengjøres og desinfiseres (smitteoverflate)
- Egne tiltak mot predatorer som kan spre smitte
- Egnert utstyr til vask og desinfeksjon av lokaler, utstyr og transportmidler.

Rutiner for dokumentering og registerføring

Det er krav til journalføringer for anlegget.

Biosikkerhetsplanen skal oppdateres når forutsetninger eller helsesituasjon endrer seg. Mattilsynet vurderer planen ved behandling av søknad om godkjenning anlegg og ved regelmessige tilsyn. Biosikkerhetsplanen er forpliktende for anlegget, og brudd på planen som ikke rettes opp, kan føre til at anleggets godkjenning trekkes tilbake.

Arbeid knyttet til fagområdene smittesikring og biosikkerhet har som målsetting å etablere et kunnskapsbasert sett av tiltak og rutiner knyttet opp mot et gitt produksjonsregime, for slik å styrke anleggets drift ved å redusere risikoen for dårlig fiskevelferd, uønskede avvik og eventuelle stopp i produksjonen. Med dette tilstreber man å inkorporere etablert og ny kunnskap i skjæringspunktet mellom biologi, smitte, relevant teknologi og produksjon av torsk i åpne sjøanlegg, for slik å nærme seg beste praksis og styrke forutsigbarheten knyttet opp mot biosikkerhet hos det gjeldende akvakulturanlegg. Rutiner i hverdagen må etableres på bakgrunn av erfarings- og forskningsbasert kunnskap for å sikre god biosikkerhet.

Biosikkerhet er et prioritert nøkkelområde og skal være hensyntatt gjennom etableringen av anlegget, dets geografiske plassering, prioriteringer knyttet til de viktigste innsatsfaktorene og alle ledd i produksjonen. Den er med andre ord sterkt knyttet til driftsplan og skal være førende for viktige veivalg.

Helsestatus på fisk som tas inn i anlegget

Fisk screenes for virus før de tas inn i anlegget. Andre screeninger kan tas basert på historikk fra leverandør. Massedød skal undersøkes av veterinær og rapporteres til Mattilsynet. Ved kjøp av fisk fra ny leverandør skal det gjennomføres en fysisk sjekk av fiskegruppen (besøk) før mottak. Helseattest og CV skal være mottatt før fisken kommer inn i anlegget.

Flytting av fisk

Se barentswatch.no/fiskehelse for status for båter.

Transport inn/ut av anlegg fra leverandør

Transport bestilles av daglig leder i samarbeid med leverandør og driftsleder. Driftsleder planlegger arbeidsoperasjonen.

Driftsleder for leverandør, brønnbåt og mottakers driftsleder har dialog om status på fisk og leveringstidspunkt. Den fysiske gjennomføring av mottaket/leveringen skal gjennomføres av driftsteknikere på mottakers anlegg. Hvilke av driftsteknikerne som har hvilke oppgaver gjennomgås i forkant. For å redusere fare for smitte inn i anlegget så skal det i forkant være gitt CV og Helseattest på fisken som skal transporteres. Fraktbrev og vaskerapport skal mottas av brønnbåt/bil. CV og Helseattest lagres på Sharepoint. Fraktbrev og vaskerapport lagres på Google Disk.

Flyttinger innad i anlegget

Flytting planlegges av driftsleder i samsvar med produksjonsplanen. Driftsleder i samsvar med produksjonsplanen legger plan for flytting og flyttemetode, Driftsteknikere er ansvarlig for å gjennomføre planen i samsvar med prosedyrer. Hvem av driftsteknikerne som er med på flyttingen informeres i forkant slik at de kan være delaktige i planleggingen. Flyttingen dokumenteres på fishtalk.

Vaksinering

For vaksinering bruker vi Autogen Vaksine med navn: Vaxx Nn Marin 3 Vet.

Anlegget er åpen for å vaksinere mot andre sykdommer som er prevalent for området fisken skal sjøsettes i. Hvilke sykdommer det skal vaksineres mot avtales mellom kunde og daglig leder, i samsvar med veterinær.

Trafikk til og fra anlegget

Se barentswatch.no/fiskehelse

Daglig leder har ansvar for å bestille brønnbåt i forbindelse med mottak av settefisk, flytting av fisk internt i anlegget eller levering av fisk til slakteri. Driftsleder har ansvar for å sikre at nødvendig dokumentasjon til mottatt fra brønnbåt.

Helseovervåking

Se barentswatch.no/fiskehelse

Det skal gjennomføres helsesjekk på lokaliteten en gang i måneden av veterinær. Dato for besøk planlegges mellom veterinær og fiskehelseansvarlig på anlegget.

Fôr

Fôrleverandør for anlegget er ikke bestemt enda. Fôrprøver tas av ansvarlig for dette.

Driftsleder på lokaliteten skal sørge for at det tas flyt-prøver i forbindelse med hver leveranse. Fôret leveres enten i tette sekker som åpnes først ved bruk eller direktelevering med fôrbåt til flåte. Ved feil i fôret så tas det kontakt med driftsleder og det kan tas ut prøver av fôret fra batchen.

Laboratorietester/svar

Månedlige vetarinærbesøk og rutinekontroll med påfølgende prøveuttak etter anbefaling.

Daglige overvåkninger som oksygen og temperatur gjøres løpende. CO2 og nitrogen ved behov.

Prøvesvar lagres på Sharepoint under dokumenter.

Rutinekontroll og revisjoner

Dokumentet med tilhørende SOPs oppdateres minimum 1 gang per år.

		Produksjonsstyringssystemet	Internkontroll System	Beredskapsplan	Yggdrasil kart	Barentswatch.no/fiskehelse	Min side fiskeridirektoratet	Kommentar
A	Oppsett anlegg		X		X			
B 1	Flyttinger av fisk inn anlegg	X	X					
B 2	Flytting av fisk ut av anlegget	X	X					
B 3	Flyttinger internt i anlegget	X						
C	Karantenetiltak	X		X		X		
D	Besøksprotokoll		X					Bruksversjon ligger utenfor kontor.
E	Rømminger	X		X	X	X	X	
F	Tetthet i merd	X	X					
g	FCR og TGC	X						
h	Dokumentasjon opplæring personell		X					Versjoner i bruk ligger i egen mappe.
i	Behandlinger	X	X					
j	Vannkvalitet	X	X					
k	Rengjøring og desinfeksjoner – utfylte sjekklister		X					
l	Dødelighet/ dårlig	X	X	X				

		Produksjonsstyringssystemet	Internkontroll System	Beredskapsplan	Yggdrasil kart	Barentswatch.no/fiskehelse	Min side fiskeridirektoratet	Kommentar
	fiskehelse							
m	Overvåking av spesifikk sykdom		X	X				
n	Laboratorieresultater		X					
O	Vedlikehold – Utfylte sjekklister	X						

Risikobasert Helseovervåkning

Mattilsynet sendte 20.5.22 ut brev til alle selskaper som driver med akvakultur, hvor de informerte om nye krav for biosikkerhet.

I brevet framkommer det at det også må legges ved planer for risikobasert helseovervåkning i henhold til overvåkningskrav i dyrehelseforordningen artikkel 24 og 25, og beskriver at dette kan være en del av en biosikkerhetsplan.

Artikkel 24. Driftsansvarliges overvåkingsplikt

For å påvise forekomst av listeførte sykdommer og nye sykdommer skal driftsansvarlige

- a. Observere helsen og adferden til dyr som de har ansvar for,
- b. Observere eventuelle endringer av normale produksjonsparametere for anlegg, dyr eller avlsmateriale de har ansvar for, og som kan gi grunn til mistanke om at endringene skyldes en listeført sykdom eller ny sykdom,
- c. Se etter unormal dødelighet og andre tegn på alvorlig sykdom hos dyr som de har ansvar for-

Helgeland Laks AS viser til følgende rutiner for vårt anlegg som ivaretar driftsansvarliges overvåkingsplikt og hvordan dette rapporteres og oppbevares internt:

Fisken i anlegget overvåkes daglig under observasjon og røkting. Vi har rutiner og protokoller som alle ansatte gjøres kjent med ved ansettelse og årlig oppdatering. Det skal rapporteres til driftsleder ved mistanke om endret smittebilde/sykdom/avvikende adferd/velferd og forhøyet dødelighet på fisk i anlegget. Driftsleder gjør da vurdering og i samråd med fiskehelsepersonell skal denne iverksette nødvendige tiltak.

Daglig røkting, alle avvik og iverksatte protokoller journalføres og oppbevares i selskapets datasystemer. Disse systemene skal være transparente og fiskehelsepersonell skal på forespørsel enkelt og raskt kunne få tilgang til journalført informasjon.

Artikkel 25 Dyrehelsebesøk

1. Driftsansvarlige skal sørge for at anlegg som de har ansvar for, får dyrehelsebesøk av en veterinær når det er nødvendig av hensyn til de risikoene som det aktuelle anlegget utgjør, idet det tas hensyn til:
 - a. Anleggstypen,
 - b. Artene og kategoriene av dyr som holdes i anlegget,
 - c. Den epidemiologiske situasjonen i sonen eller regionen når det gjelder listeførte og nye sykdommer som dyrene på anlegget er mottakelige for,
 - d. Annen relevant overvåking eller offentlig kontroll som de holdte dyrene og anleggstypen er omfattet av.

Slike dyrehelsebesøk skal skje med en hyppighet som står i forhold til risikoene det berørte anlegget utgjør. De kan kombineres med besøk for andre formål.

Helgeland Laks AS viser til at vårt anlegg, arten vi drifter med og kategorien av disse gjør at våre rutiner for dyrehelsebesøk er følgende under vanlig drift:

Minimum én gang per måned.

Ved akutt behov er rutinene for å tilkalle dyrehelsebesøk følgende:

Driftsleder kontaktes per telefon og denne gjør i samråd med varsler en vurdering av situasjonen og kontakter så dyrehelsepersonell for. Avklaring av iverksettelse av tiltak

2. Dyrehelsebesøkene nevnt i nr. 1 skal avlegges med henblikk på sykdomsforebygging, særlig gjennom
 - a. rådgivning til den berørte driftsansvarlige om biosikkerhet og andre dyrehelse spørsmål alt etter hva som er relevant for anleggstypen og de artene og den kategorien av dyr som holdes der,
 - b. påvisning av og opplysninger om tegn som kan tyde på forekomst av listeførte eller nye sykdommer.

Helgeland Laks AS bekrefter med dette at våre biosikkerhets- og driftsrutiner fokuserer på forebygging av listeførte og nye sykdommer. Vi jobber også kontinuerlig for å fremme god helse og velferd med minimal dødelighet på våre anlegg. Dette gjøres i tett samarbeid med dyrehelsepersonell og en vedvarende utvikling av interne driftsrutiner.

3. Kommisjonen kan ved hjelp av gjennomføringsrettsakter fastsette de minstekravene som er nødvendige for å sikre ensartet anvendelse av denne artikkelen. Slike gjennomføringsrettsakter skal vedtas i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 266 nr. 2.

Artikkel 266 Komitéprosedyre.

2. Når det vises til dette nummeret, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

REGULATION (EU) No 182/2011 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 February 2011

5. It is necessary to ensure that the procedures for such control are clear, effective and proportionate to the nature of the implementing acts and that they reflect the institutional requirements of the TFEU as well as the experience gained and the common practice followed in the implementation of Decision 1999/468/EC.

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1999D0468:20060723:en:PDF>